WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Małgorzata Motylow

KNO. 410.009.01.2020

Pan

Przemysław Czarnek
Minister Edukacji i Nauki
Ministerstwo Edukacji i Nauki
ul. Wspólna 1/3
00-528 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr 23/2021 Kolegium NIK z dnia 19 maja 2021 r.

P/20/027 *Organizacja pracy nauczycieli w szkołach publicznych*

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 93
nik@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Ministerstwo Edukacji Narodowej, od 1 stycznia 2021 r. Ministerstwo Edukacji i Nauki, ul. Wspólna 1/3, 00-528 Warszawa, zwane dalej Ministerstwem.

Kierownik jednostki kontrolowanej

Pan Przemysław Czarnek, Minister Edukacji i Nauki, od 19 października 2020 r., zwany dalej „Ministrem".

W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki pełnili: pan Dariusz Piontkowski, Minister Edukacji Narodowej, od 4 czerwca 2019 r. do 19 października 2020 r. oraz pani Anna Zalewska, Minister Edukacji Narodowej, od 16 listopada 2015 r. do 4 czerwca 2019 r.

Zakres przedmiotowy kontroli

Monitorowanie i usprawnianie kwestii związanych z realizacją zadań nauczycieli, w tym prawidłowe wykorzystanie czasu pracy.

Okres objęty kontrolą

Lata szkolne 2018/2019 – 2020/2021 (do czasu zakończenia kontroli, tj. do dnia 22 stycznia 2021 r.) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1], z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 1 ustawy o NIK, tj. legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

Kontrolerzy

1. Katarzyna Tomaszczyk-Paculа, doradca ekonomiczny, na podstawie legitymacji służbowej nr 21536.
2. Katarzyna Peikow-Mentlewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/45/2020 z 26 listopada 2020 r.
3. Judyta Taźbierska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/47/2020 z 26 listopada 2020 r.
4. Wojciech Nędzi, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/46/2020 z 26 listopada 2020 r.

(akta kontroli, str.1-4)

II. Ocena ogólna[2] kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach szkolnych 2018/2019-2020/2021 (do 22 stycznia) Minister Edukacji Narodowej[3] stworzył warunki prawne służące doskonaleniu organizacji pracy i realizacji zadań przez nauczycieli oraz bieżąco monitorował wdrażanie przyjętych zmian. Podjął również działania na rzecz wzmocnienia pozycji zawodu nauczyciela m.in. poprzez wzrost wynagrodzeń oraz wprowadzenie dodatku z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy.

Minister, jako przedstawiciel Rady Ministrów, uruchomił w latach 2018/2019 – 2020/2021 projekty i programy służące rozwijaniu kompetencji nauczycieli w dziedzinie Technologii Informacyjno-Komunikacyjnej np. „Zdalna szkoła" i „Aktywna tablica". Dodatkowe środki finansowe z budżetu Unii Europejskiej pozwoliły na uzupełnienie sprzętu (tablety, komputery) przeznaczonego dla nauczycieli oraz na prowadzenie form doskonalenia. Ponadto wyasygnowanie przez Radę Ministrów dodatkowych środków z budżetu państwa umożliwiło Ministrowi podjęcie działań na rzecz jednorazowego dofinasowania w kwocie 500 zł na doposażenie nauczycieli w sprzęt niezbędny do zdalnego nauczania.

Minister, kontynuując Porozumienie z Telewizją Polską (TVP S.A.) zawarte w 2012 r., doprowadził do stworzenia w 2020 r. audycji oświatowych w ramach projektu „Szkoła z TVP". Jednak, w ocenie NIK za nierzetelne należy uznać niewypełnienie przez Ministra wymogów dotyczących odbioru redakcyjnego audycji przygotowanych przez TVP S.A. oraz niezatwierdzenie ich przydatności do emisji w określonych terminach. Ponadto, w umowie

---

1 Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: „ustawa o NIK".

2 Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

3 Od dnia 19 października 2020 r. Minister Edukacji i Nauki.

dotacyjnej jak i w żadnym z sześciu aneksów do Porozumienia, Minister nie uwzględnił postanowień zapewniających możliwość sprawowania bieżącego nadzoru merytorycznego nad przygotowywanymi przez TVP S.A. audycjami oraz nad doborem kadry nauczycielskiej prowadzącej zajęcia edukacyjne, co stwarzało ryzyko obniżenia wartości dydaktycznej prezentowanych zajęć.

W ocenie NIK, istotnym działaniem Ministra było powołanie w listopadzie 2016 r. Zespołu do spraw statusu zawodowego pracowników oświaty[4], którego zadaniem jest wypracowywanie rozwiązań systemowych w dziedzinie edukacji narodowej oraz definiowanie długofalowej strategii polityki oświatowej w zakresie praw i obowiązków pracowników oświaty, w tym czasu i warunków ich pracy. Jednak w kolejnych latach liczba posiedzeń Zespołu, jedynego gremium skupiającego przedstawicieli związków zawodowych, samorządów i rządu, zmniejszała się, co ograniczało możliwość realizacji zadania, do którego został Zespół powołany, a także konsultowania istotnych dla edukacji zagadnień, w tym na przykład reorganizacji procesu edukacyjnego spowodowanej epidemią COVID-19.

Minister we współpracy z Ministrem Zdrowia i Głównym Inspektorem Sanitarnym podjął działania na rzecz organizacji kształcenia na odległość w związku z czasowym ograniczeniem funkcjonowania szkół i placówek wynikającym z sytuacji epidemicznej w kraju, w tym wydał przepisy prawne, a także wytyczne i zalecenia m.in. dla dyrektorów szkół. Pozyskiwał także, za pośrednictwem kuratorów oświaty, dane o organizacji pracy nauczycieli w trakcie zdalnego nauczania.

OBSZAR

III. Monitorowanie i usprawnianie kwestii związanych z realizacją zadań nauczycieli

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2018 – 2020 Minister dysponował danymi dotyczącymi: liczby nauczycieli i etatów, średniego wieku nauczycieli, stopnia awansu zawodowego oraz przeciętnego obciążenia godzinami dydaktycznymi w ramach określonego pensum dydaktycznego. Podstawowym źródłem powyższych danych była baza Systemu Informacji Oświatowej[5]. W latach 2018 – 2020[6] liczba nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących zatrudnionych w szkołach[7] i liczba zajmowanych etatów wynosiła w kolejnych latach odpowiednio: 319 690 osób[8] (321 074,98 etatów), 307 880 osób[9] (310 521,27 etaty) oraz 321 361 osób[10] (325 117,46 etatów). Zmniejszenie liczby nauczycieli pomiędzy 2018 i 2019 r. (według stanu na 30 września danego roku) spowodowane było odejściem na emeryturę uprawnionych nauczycieli. Z kolei wzrost liczby zatrudnionych nauczycieli pomiędzy 2019 r. i 2020 r., wynikał z wystąpienia tzw. podwójnego rocznika oraz wydłużenia nauki w szkole ponadpodstawowej.

Średnia wieku nauczyciela zatrudnionego w szkole podstawowej lub ponadpodstawowej kształtowała się na poziomie 46 lat w 2018 r. oraz 47 lat w 2019 r. i w 2020 r., przy czym

---

4 Zarządzenie nr 56 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw statusu zawodowego pracowników oświaty (Dz. Urz. Ministra Edukacji Narodowej z 2017 r. poz. 4).

5 System Informacji Oświatowej (SIO) służy do uzyskiwania danych niezbędnych m.in. do prowadzenia polityki oświatowej na poziomie krajowym, w tym wspomagania zarządzania oświatą. Administratorem bazy danych SIO jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania (art. 1 ust. 1 pkt 1 oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, Dz. U. z 2019 r. poz. 1942, ze zm.).

6 Na podstawie zgromadzonych w SIO danych na dzień 30 września 2018 r., 2019 r. oraz 2020 r.

7 Na potrzeby kontroli w analizach uwzględniono wyłącznie nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących, zatrudnionych w szkołach publicznych dla dzieci i młodzieży prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (z wyłączeniem szkół specjalnych, policealnych oraz nauczycieli oddziałów przedszkolnych w szkołach). Liczba nauczycieli pełnozatrudnienonych i niepełnozatrudnienionych ogółem to 515 868 (Główny Urząd Statystyczny, „Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2019/2020", Warszawa, Gdańsk 2020 r.).

8 Z tego: 842 nauczycieli bez stopnia awansu zawodowego, 7 017 nauczycieli-stażystów, 31 929 nauczycieli kontraktowych, 56 594 nauczycieli mianowanych oraz 223 308 nauczycieli dyplomowanych.

9 1 115 nauczycieli bez stopnia awansu zawodowego, 2 522 nauczycieli-stażystów, 26 858 nauczycieli kontraktowych, 49 011 nauczycieli mianowanych oraz 228 374 nauczycieli dyplomowanych.

10 1 580 nauczycieli bez stopnia awansu zawodowego, 5 247 nauczycieli-stażystów, 35 265 nauczycieli kontraktowych, 52 024 nauczycieli mianowanych oraz 227 245 nauczycieli dyplomowanych.

najliczniejszą grupę stanowili nauczyciele z przedziału wiekowego 46-55 lat (38%[11]). W 2020 r.[12] nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących według grup awansu zawodowego stanowili odpowiednio: dyplomowani – 71%, mianowani – 16%, kontraktowi – 11%, stażyści i bez stopnia awansu zawodowego – 2%.

Dodatkowo w Ministerstwie, w ramach monitorowania sytuacji kadrowej, wykorzystywano bazy ogłoszeń o wolnych stanowiskach pracy zamieszczanych na stronach internetowych kuratoriów oświaty[13]. Analizy przeprowadzane na podstawie zebranych danych wykazały podobną sytuację dotyczącą liczby ofert pracy dla nauczycieli, a także zróżnicowane zapotrzebowanie kadrowe szkół w poszczególnych samorządach, w zależności od decyzji organów jednostek samorządu terytorialnego (jst), m.in. w odniesieniu do sieci szkół, liczby etatów nauczycieli specjalistów, liczby uczniów w oddziałach czy liczby realizowanych zajęć dodatkowych.

Minister w celu podniesienia atrakcyjności zawodu nauczyciela wprowadził podwyżki wynagrodzenia zasadniczego, jednorazowe świadczenie „na start" w wysokości 1 000 zł przeznaczone dla nauczycieli-stażystów oraz minimalną kwotę dodatku funkcyjnego za wychowawstwo (300 zł)[14]. Ponadto, w dniu 17 lutego 2021 r., Minister ustanowił pełnomocnika do spraw strategii edukacyjnej, którego zadaniem jest m.in. przygotowanie opinii i przedstawienie Ministrowi rekomendacji i propozycji dotyczących wzmocnienia autorytetu nauczyciela[15].

(akta kontroli, str. 2469-2489, 2568-2570, 2640-2645, 2657-2658, 3291-3293)

2. Ministerstwo wykorzystywało dane o nauczycielach z bazy SIO m.in. do dokonania odpowiednich zmian legislacyjnych w 2017 r., dotyczących optymalizacji obciążenia nauczycieli, w tym: kwestii godzin ponadwymiarowych i pensum dydaktycznego pedagoga, psychologa, logopedy i doradcy zawodowego. Ostatnie pisemne analizy dotyczące powyższych zagadnień odnosiły się do roku szkolnego 2016/2017.

W kontrolowanym okresie odsetek nauczycieli realizujących godziny ponadwymiarowe oraz zatrudnionych w więcej niż jednej szkole utrzymywał się na zbliżonym poziomie. W więcej niż jednej szkole pracowało ok. 11% nauczycieli[16], natomiast ponad 73% z nich realizowało godziny ponadwymiarowe[17]. Zatrudnienie w więcej niż jednej szkole było najczęstsze w przypadku nauczycieli przedmiotów o relatywnie małej liczbie godzin określonych w przepisach o ramowych planach nauczania, tj. edukacja dla bezpieczeństwa, fizyka, chemia, geografia, muzyka czy technika. Najrzadziej odnosiło się do nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego, języka angielskiego i wychowania fizycznego. W SIO nie wyodrębnia się danych dotyczących liczby nauczycieli realizujących godziny ponadwymiarowe w ramach nauczanych przedmiotów[18]. W 2020 r. zatrudnienie w więcej niż w jednej szkole oraz realizacja godzin ponadwymiarowych dotyczyła częściej nauczycieli zatrudnionych w szkołach ponadpodstawowych niż podstawowych[19].

---

11 Nauczyciele do 35 roku życia: 2018 r. – 45 310; 2019 r. – 33 621; 2020 r. – 39 794; nauczyciele od 36 do 45 roku życia: 2018 r. – 103 054; 2019 r. – 9 395; 2020 r. – 109 619; nauczyciele od 46 do 55 roku życia: 2018 r. – 122 233; 2019 r. – 119 617; 2020 r. – 117 565; nauczyciele od 56 do 65 roku życia: 2018 r. – 47 178; 2019 r. – 54 279; 2020 r. – 59 696; nauczyciele powyżej 65 roku życia: 2018 r. – 1 915; 2019 r. – 2 189 ; 2020 r. – 2 415.

12 Dane na podstawie SIO wg stanu na dzień 30 września 2020 r.

13 Wyniki monitorowania dotyczyły okresu do 2019 r. i zostały uwzględnione w następujących opracowaniach: „Informacja o wolnych miejscach pracy dla nauczycieli", „Statystyki ofert pracy dla nauczycieli", „Porównanie liczby ofert pracy dla nauczycieli w miesiącach wrzesień-listopad w roku 2018 i 2019".

14 Stosowne zmiany w wyniku porozumienia z NSZZ „Solidarność" wprowadzono w ustawie z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1287) oraz rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2019 (Dz. U. poz. 1662).

15 Zarządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Ministra Edukacji i Nauki do spraw strategii edukacyjnej (Dz. Urz. poz. 16).

16 2018 r. – 36 645 nauczycieli, 2019 r. – 32 166 nauczycieli, 2020 r. – 34 387 nauczycieli.

17 2018 r. – 240 304 nauczycieli, 2019 r. – 227 794 nauczycieli, 2020 r. – 240 521 nauczycieli.

18 Przedmioty są wykazywane na poziomie całego wymiaru zatrudnienia łącznie z godzinami ponadwymiarowymi.

19 1) Szkoły podstawowe: a) nauczyciele zatrudnieni w więcej niż jednej szkole: 2018 r. – 33 268; 2019 r. – 28 827; 2020 r. – 30 754; b) nauczyciele realizujący godziny ponadwymiarowe: 2018 r. – 186 406; 2019 r. – 167 292; 2020 r. – 176 418; 2) szkoły ponadpodstawowe: a) nauczyciele zatrudnieni w więcej niż jednej szkole: 2018 r. –

(akta kontroli, str. 2485-2489, 3296)

W okresie objętym kontrolą Minister podjął inicjatywy legislacyjne, których celem była optymalizacja obciążenia pracą nauczycieli. Wprowadzono, m.in. od 1 stycznia 2018 r. w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela[20], przepisy ograniczające przydzielanie godzin ponadwymiarowych dyrektorom, wicedyrektorom szkoły, innym nauczycielom oraz nieprzydzielanie godzin ponadwymiarowych nauczycielom z obniżonym tygodniowym obowiązkowym wymiarem zajęć (odpowiednio art. 42 ust. 6a oraz art. 42a ust. 3). Zmiany przepisów poprzedzono m. in. przeglądem zakresów obowiązków nauczycieli wynikających z przepisów prawa, analizą danych z SIO i statystyk międzynarodowych[21].

(akta kontroli, str. 2526-2527, 2558-2567)

3. W okresie 2018-2020, w ramach działań podejmowanych w związku z analizą sytuacji prawnej nauczycieli, odbywały się narady, spotkania i wideokonferencje Ministra z kuratorami oświaty[22], a także pięć spotkań Dyrektora Generalnego Ministerstwa z dyrektorami departamentów i biur Ministerstwa, w trakcie których omawiano zagadnienia dotyczące pragmatyki zawodu nauczyciela oraz częściowo, zagadnienie organizacji i czasu pracy nauczycieli[23]

W dniu 28 sierpnia 2018 r. Minister wystosował list do Przewodniczącego Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność"[24] zawierający, m.in. wniosek o „współpracę w umocnieniu właściwego funkcjonowania regulacji dotyczących czasu pracy i objęcie pomocą nauczycieli wobec, których są one nieprzestrzegane", a także deklarację podjęcia ścisłej współpracy z PIP w tym obszarze. W odpowiedzi KSOiW przekazała Ministrowi wykaz 25 potencjalnych naruszeń przepisów prawa pracy, sygnalizując problemy związane z nakłanianiem nauczycieli przez dyrektorów szkół m.in. do nieodpłatnej realizacji zajęć dodatkowych oraz doraźnych zastępstw[25]. Zgłoszenia przekazano do weryfikacji właściwym kuratorom oświaty, którzy mieli podjąć działania wyjaśniające. Wyniki kontroli przekazały trzy spośród 12 kuratoriów oświaty, którym podlegały szkoły objęte zgłoszeniem[26]. Minister nie poinformował KSOiW o wynikach weryfikacji.

(akta kontroli, str. 2206-2468, 2579-2604, 2617-2622, 3075-3078)

W 2018 r. przyjęto „Wspólne stanowisko Państwowej Inspekcji Pracy i Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie czasu pracy nauczycieli w świetle art. 42 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela"[27], dotyczące w szczególności realizacji zajęć z pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz opieki świetlicowej. Minister nie współpracował jednak z PIP w obszarze zapewnienia przestrzegania przez organy prowadzące i dyrektorów szkół 40-godzinnego tygodnia pracy i nie analizował z własnej inicjatywy wyników kontroli przeprowadzanych w powyższym obszarze. Informacje o indywidualnych interwencjach i kontrolach terenowych inspektorów PIP docierały do Ministerstwa za pośrednictwem związków zawodowych.

---

28 242; 2019 r. – 11 851; 2020 r. – 12 784; b) nauczyciele realizujący godziny ponadwymiarowe: 2018 r. – 104 350; 2019 r. – 62 695; 2020 r. – 67 087.

20 Dz. U. z 2019 r. poz. 2215, ze zm., dalej: „ustawa Karta Nauczyciela".

21 Analizy: „Wnioski dotyczące czasu pracy nauczycieli (z prac Zespołu w dniu 10.01. oraz pism kierowanych do MEN)" datowane na 31 stycznia 2017 r.; „Zestawienie – zniżka godzin z tytułu pełnienia funkcji dyrektora i godziny ponadwymiarowe – 10.10.2017", „Pensum doradców zawodowych, pedagogów, psychologów, logopedów i nauczycieli wspomagających zatrudnionych na podstawie ustawy Karta Nauczyciela KN wg SIO 30.09.2016 v. 3".

22 Łącznie 26 spotkań.

23 Informacje dot. procedowanych przez Departamenty MEN rozporządzeń m.in. wysokość minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli. Przedstawienie tematów na spotkania z kuratorami oświaty (np. Zintegrowana Platform Edukacyjna, pilotażowy projekt Szkołą dla Innowatora, doradztwo metodyczne dla nauczycieli) czy propozycji wydarzeń prowadzonych przez MEN (wspólna konferencja MEN i Ministerstwa Cyfryzacji dot. bezpieczeństwa w sieci).

24 Dalej: KSOiW.

25 Nr KSOiW/187/2018 z dnia 6 października 2018 r. Zgłoszenia dotyczyły szkół w następujących miastach: Łódź, Wrocław, Kraków, Bydgoszcz, Gorzów Wielkopolski, Gdańsk, Szczecin, Lublin, Białystok, Rzeszów, Poznań, Katowice.

26 Kuratoria oświaty (KO) w: Lublinie, Rzeszowie i Szczecinie. KO w Szczecinie potwierdziło naruszenie przepisów w zakresie nieodpłatnej realizacji przez nauczycieli godzin doraźnych zastępstw.

27 Dalej: wspólne stanowisko PIP i MEN.

(akta kontroli, str. 2179-2181, 2201-2203, 2221-2224, 2563, 3288-3291)

Zgodnie z przepisami oświatowymi dyrektor szkoły przydziela nauczycielom obowiązki w ramach 40-godzinnego tygodnia pracy. Związki zawodowe i PIP posiadają kompetencje w sprawach ochrony praw pracowniczych i kontroli czasu pracy. Zagadnienie przestrzegania czasu pracy nauczycieli i diagnozowanie ewentualnych zjawisk niepożądanych, w tym nieprzestrzeganie przepisów prawa pracy, powinno podlegać monitorowaniu przez Ministra, jako koordynatora polityki oświatowej, także we współpracy z innymi uprawnionymi organami kontroli i nadzoru, w celu przeciwdziałania ryzyku nadmiernego obciążenia pracą nauczycieli, które może wpływać na jakość procesu kształcenia.

(akta kontroli, str. 2485-2489, 2518-2527, 2526-2527, 2558-2567, 2647-2651)

W związku z uwagami zgłaszanymi przez nauczycieli, dyrektorów szkół i organy prowadzące szkoły[28], Minister opublikował stanowisko dotyczące ustalania łączonego pensum dydaktycznego określonego w art. 42 ust. 5c ustawy Karta Nauczyciela, który weszło w życie 1 września 2018 r[29]. Minister nie sformułował jednak odrębnego stanowiska co do rodzajów i form zadań, które należy realizować w ramach 40-godzinnego tygodnia pracy (rekomendowany zestaw czynności), w tym poza zajęciami dydaktyczno-wychowawczymi i opiekuńczymi[30]. Dyrektor Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym (DWST) Pan Jerzy Jakubczuk wskazał, że art. 42 ustawy Karta Nauczyciela określa zakres zajęć realizowanych w ramach tygodniowego czasu pracy, a narzucanie jednolitego katalogu zadań statutowych może skutkować m.in. ograniczeniem autonomii jednostek systemu oświaty.

4. W kontrolowanym okresie Ministerstwo miało dane dotyczące obciążenia pracą nauczycieli w ramach realizowanych przez nich godzin, wynikających z pensum. Nie dysponowało jednak pełnymi danymi na temat obciążenia nauczycieli pracą w wymiarze tygodniowym, w zależności od typu szkoły, nauczanego przedmiotu, stopnia awansu zawodowego czy innych obowiązków wynikających z przydzielonych funkcji, a także informacjami jaką część czasu pracy zdefiniowanego w art. 42 ustawy Karta Nauczyciela nauczyciele poświęcają – w ujęciu tygodniowym – na różne formy doskonalenia zawodowego. Ostatnie analizy przeprowadzone w tym obszarze dotyczą okresu 2011-2013[31]. Potwierdzono w nich istotne zróżnicowanie czasu pracy nauczycieli uzależnionego od wielu czynników, w tym: nauczanego przez nich przedmiotu, posiadanego stopnia awansu zawodowego oraz osobistego zaangażowania.

(akta kontroli, str. 2647-2651, 2654-2657, 3282-3285)

Minister projektując podstawę programową kształcenia ogólnego z 2017 r., nie analizował zróżnicowania zawartych w „Warunkach i sposobie realizacji" wytycznych dla nauczycieli poszczególnych przedmiotów, pod kątem norm czasu pracy oraz nie informował o tym aspekcie ekspertów opracowujących założenia podstawy programowej. Jak wyjaśniła pani Roksana Tołwińska, Dyrektor Departamentu Podręczników, Programów i Innowacji Ministerstwa[32], z uwagi na systemowe dostosowanie wymiaru pensum poszczególnych grup nauczycieli do ich zadań, wytyczne dotyczące norm czasu pracy nauczycieli nie musiały być analizowane w pracach nad podstawą programową.

(akta kontroli, str. 2532-2535)

5. Ministerstwo monitorowało dane dotyczące liczby szkół i placówek uczestniczących w 2019r. w strajku (na każdy dzień jego trwania). Dane uzyskiwano od dyrektorów szkół za pośrednictwem kuratorów. NIK zauważa, że Ministerstwo nie posiadało jednak informacji o tym, w jaki sposób strajk wpłynął na funkcjonowanie szkół, tj. czy w szkołach tych odbywały się

---

28 W latach 2018-2019 skierowano do MEN łącznie 219 pism.

29 Stanowisko z dnia 24 kwietnia 2018 r.: https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/ustalanie-laczonego-pensum-wedlug-znowelizowanych-przepisow-ustawy-karta-nauczyciela-2 (dostęp: 21 stycznia 2021 r.).

30 W okresie podlegającym kontroli doprecyzowano jedynie wykaz obowiązków realizowanych przez nauczycieli tzw. specjalistów w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć (tzw. pensum).

31 Badanie „Czas pracy i warunki pracy w relacjach nauczycieli" zrealizowane przez Instytut Badań Edukacyjnych. http://www.ibe.edu.pl/pl/component/content/article/2-uncategorised/205-lista-publikacji (dostęp: 15 stycznia 2021 r.). Raport z badania w części dotyczącej Polski: http://eduentuzjasci.pl/raport-talis-2013.html (dostęp: 15 stycznia 2021 r.).

32 Dalej: DPPI.

zajęcia dydaktyczne lub opiekuńczo-wychowawcze. Liczba szkół uczestniczących w strajku w okresie od 8 do 26 kwietnia 2019 r. wyniosła od 40%[33] do 57%[34]. Największy odsetek szkół i placówek oświatowych uczestniczących w strajku (ogółem), bez podziału na typy szkół, miał miejsce w drugim dniu strajku, tj. dnia 9 kwietnia[35].

(akta kontroli, str. 1470-1487)

W ramach realizacji planów nadzoru pedagogicznego opracowanych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie nadzoru pedagogicznego[36], kuratorzy prowadzili ewaluacje zewnętrzne: Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej w roku szkolnym 2017/2018 w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego, w 2018/2019 w szkołach podstawowych, branżowych szkołach I stopnia, placówkach kształcenia ustawicznego i kształcenia praktycznego, natomiast w 2019/2020 w szkołach dla dorosłych. Zgodnie z wytycznymi[37] Ministra Edukacji Narodowej, wynikającymi z sytuacji epidemiologicznej, w 2020 r. zawieszono realizację ewaluacji wynikających z planów nadzoru pedagogicznego kuratorów oświaty na rok szkolny 2020/2021.

Minister, na podstawie informacji uzyskanych od kuratorów oświaty, monitorował w 78% publicznych szkół i przedszkoli[38] zagrożenie niezrealizowania podstawy programowej związane ze strajkiem nauczycieli. Z przekazanych przez kuratorów zbiorczych arkuszy „Monitorowania realizacji podstawy programowej w roku szkolnym 2018/2019" wynika, że w ocenie dyrektorów szkół objętych monitorowaniem, w 10%[39] występowało zagrożenie niezrealizowania podstawy programowej do dnia zakończenia zajęć dydaktycznych w roku szkolnym 2018/2019[40]. Dyrektorzy szkół, w oddziałach których wystąpiło ryzyko niezrealizowania podstawy programowej zaplanowali działania zmierzające do zapewnienia jej realizacji.

(akta kontroli, str. 1490-1493, 1770-2044)

6. Minister powołał w 2016 r. Zespół do spraw statusu zawodowego pracowników oświaty, którego zadaniem jest wypracowywanie rozwiązań systemowych w dziedzinie edukacji narodowej oraz definiowanie długofalowej strategii polityki oświatowej w zakresie praw i obowiązków pracowników oświaty, w tym czasu i warunków ich pracy[41]. Minister, jako przewodniczący Zespołu, zwołał w latach 2017-2020 łącznie 13 posiedzeń plenarnych, (odpowiednio: pięć, cztery, jedno i trzy posiedzenia, w tym jedno niedokończone[42]). Ponadto

---

33 10 035 z ogólnej liczby szkół / placówek - 25 357.

34 14 682 z ogólnej liczby szkół / placówek - 25 752.

35 Uwzględniając typy i rodzaje szkół, najwięcej przedszkoli (44% 3 149 z ogólnej liczby 7165), szkół podstawowych (65% 47 z ogólnej liczby 10 915) i gimnazjów (56% 413 z ogólnej liczby 731) strajkowało 9 kwietnia.

36 § 20 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1551 ze zm.).

37 Pismo z 29.10.2020 r. sygn.: DKO-WNP.4092.61.2020.EL.

38 Dotyczy 21 717 szkół i przedszkoli objętych monitorowaniem z 27 993 wszystkich publicznych szkół i przedszkoli. Kuratorzy przekazali zbiorcze arkusze Ministrowi do 7 czerwca 2019 r.

39 22 337 oddziałów z łącznej liczby 22 543 oddziałów poddanych monitorowaniu. W przypadku województwa dolnośląskiego, liczbę oddziałów z zagrożeniem niezrealizowania podstawy programowej odniesiono do liczby wszystkich oddziałów szkół ogólnodostępnych i specjalnych poddanych monitoringowi. W arkuszu nie dokonano stosownego podziału.

40 Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy Karta Nauczyciela dyrektor odpowiada za dydaktyczny i wychowawczy poziom szkoły, a także zapewnienie w miarę możliwości odpowiednich warunków organizacyjnych do realizacji zadań dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych.

41 W skład Zespołu wchodzą: Minister Edukacji Narodowej, jako Przewodniczący (obecnie Minister Edukacji i Nauki), Sekretarz Stanu lub Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej (obecnie Ministerstwie Edukacji i Nauki) oraz przedstawiciele innych ministrów, związków zawodowych i jednostek samorządu terytorialnego: Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Rozwoju i Finansów, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Środowiska, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej Związek Gmin Wiejskich RP, Związek Miast Polskich, Unia Metropolii Polskich, Unia Miasteczek Polskich, Związek Powiatów Polskich, Związek Województw RP, Forum Związków Zawodowych, Niezależny Samorządowy Związek Zawodowy „Solidarność"-Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność" oraz Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych – Związek Nauczycielstwa Polskiego.

42 Projekt harmonogramu z 7 lutego 2020 r. zakładał zwołanie czterech posiedzeń w 2020 r. (w marcu, kwietniu, maju i czerwcu) dotyczących finansowania oświaty, awansu zawodowego oraz oceny pracy nauczycieli, czasu pracy nauczycieli i wynagradzania nauczycieli. Zaktualizowany 23 lipca 2020 r. harmonogram zakładał przesunięcie posiedzeń Zespołu na wrzesień, październik, listopad i grudzień, ale również nie zostały zwołane. Do dnia zakończenia kontroli (22 stycznia 2021 r.) harmonogram prac Zespołu nie został zaktualizowany.

w latach 2017-2018 odbyło się siedem spotkań grup roboczych i dwa spotkania przedstawicieli Ministerstwa ze związkami zawodowymi.

Dyrektor DWST pan Jerzy Jakubczak wyjaśnił, że w latach 2019-2020 Zespół spotykał się z mniejszą częstotliwością, ponieważ dyskusja o sprawach edukacji wymaga rozwagi, a w obliczu strajku nauczycieli i zagrożenia egzaminów zewnętrznych uwaga nauczycieli, związków i resortu edukacji skupiła się na bieżących sprawach. Natomiast od marca 2020 r. priorytetem stało się uregulowanie pracy szkół w warunkach epidemii. Pilne dostosowanie organizacji pracy szkoły nie stwarza warunków do angażowania nauczycieli w debatę na temat zmian regulacji ustawowych, a nowe doświadczenia mogą wskazać szerszy horyzont dla dalszych prac w obszarze organizacji pracy.

Zdaniem NIK zasadne jest systematyczne zwoływanie posiedzeń Zespołu, jedynego gremium skupiającego przedstawicieli związków zawodowych, samorządów i rządu, w ramach którego rozważane są najważniejsze kwestie dotyczące oświaty[43]. Zmniejszenie liczby posiedzeń ogranicza możliwość realizacji zadania, do którego został Zespół powołany, a także wymiany informacji oraz konsultowania istotnych dla edukacji zagadnień, w tym na przykład reorganizacji procesu edukacyjnego spowodowanej epidemią COVID-19. Ponadto, uwzględniając sytuację epidemiologiczną w kraju, spotkania Zespołu mogły odbywać się w trybie zdalnym.

(akta kontroli, str. 1380-1468)

W okresie objętym kontrolą odbyło się osiem posiedzeń plenarnych dotyczących: finansowania oświaty, wynagradzania nauczycieli, oceny pracy, awansu i doskonalenia zawodowego, a także odpowiedzialności dyscyplinarnej, postępowania konkursowego na funkcję dyrektora, nauczycieli. Po zakończeniu na przełomie lat 2017/2018[44], pierwszego etapu prac Zespołu, Minister przygotował projekt ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, w ramach której zaplanowano zmiany przepisów ustawy Karta Nauczyciela dotyczące: opieki nauczyciela nad dzieckiem w wieku do lat 14, awansu na stopień nauczyciela mianowanego nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy oraz legitymujących się co najmniej 5-letnim okresem pracy w szkole wyższej, urlopu dyrektora oraz nauczyciela realizującego w ramach jednego stosunku pracy obowiązki nauczyciela szkoły feryjnej i nieferyjnej, zatrudniania nauczycieli na podstawie umowy o pracę w punktach przedszkolnych, a także czasu pracy nauczyciela ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, nauczycieli realizujących w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin nauczycieli organizujących kształcenie specjalne oraz nauczycieli pedagogów, logopedów, doradców zawodowych i psychologów.

(akta kontroli, str. 1380-1468,1496-1499, 1547-1562)

7. W ramach monitorowania warunków pracy nauczycieli w roku szkolnym 2018/2019, Minister gromadził za pośrednictwem kuratorów, dane w obszarze działalności innowacyjnej i wykorzystywania TIK w nauczaniu w publicznych szkołach podstawowych. Danymi tymi posługiwał się, oceniając stopień realizacji budżetu zadaniowego części 30 – *Oświata i wychowanie*[45], a także wykorzystał do oceny stopnia realizacji wskaźników w projekcie *Cyfrowa infrastruktura szkół*[46]. Monitoring w powyższym obszarze przeprowadzono również

Natomiast odbyły się trzy spotkania plenarne, z czego dwa dotyczyły tematyki spoza harmonogramu, tj. odpowiedzialności dyscyplinarnej, a jedno (niedokończone) zagadnień finansowania oświaty.

43 Posiedzenie z 24 stycznia 2018 r.

44 Rozpoczęcie drugiego etapu pracy Zespołu, jak wskazało Ministerstwo, nastąpiło na posiedzeniu w dniu 24 stycznia 2018 r.

45 Zadanie 3.1.2.5 Nauczanie dzieci i młodzieży w zakresie problematyki funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym. Cel: Realizacja działań edukacyjnych mających na celu rozwijanie kompetencji uczniów i nauczycieli poprzez podniesienie umiejętności wykorzystywania w procesie dydaktycznym nowoczesnych pomocy dydaktycznych, a tym samym przygotowanie do funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym. Miernik w postaci liczby szkół podstawowych wyposażonych w tablice interaktywne i interaktywne monitory dotykowe: plan na 2019 r. – 4 999, wykonanie wartości miernika – 2 656. Liczba szkół podstawowych, które ostatecznie wzięły udział w programie *Aktywna tablica* będzie znana– po złożeniu sprawozdania z realizacji Programu przez szkoły i organy prowadzące te szkoły. Główną przyczyną nieosiągnięcia miernika w 2019 r. było niespełnienie warunku posiadania wymaganej w Programie przepustowości (30 mb/s).

46 Wskaźnik dotyczy liczby komputerów zakupionych ze środków programu (wartości docelowa 2 mln), a także liczby sztuk sprzętu multimedialnego (aktywne tablice, urządzenia peryferyjne itp.) zakupionych ze środków programu (wartość docelowa 115 tys.). Planowany czas realizacji projektu: 1 listopada 2020 r. – 30 czerwca 2023 r.

w roku szkolnym 2019/2020, przy czym do dnia zakończenia kontroli nie opracowano jego wyników. Ponadto Minister dysponował danymi z SIO[47], według stanu na 31 grudnia danego roku.

Minister, za pośrednictwem SIO, udostępniał szkołom i placówkom ankiety, na podstawie których gromadził dane o zapotrzebowaniu na cyfrowe narzędzia i pomoce dydaktyczne stanowiące wsparcie dla rozwijania kompetencji kluczowych uczniów (wrzesień 2018 r.), a także sprzętu TIK posiadanego przez szkoły i nabytego w 2020 r. w ramach programów rządowych np. „Aktywna tablica" (listopad 2020 r.). Pierwsza z ankiet posłużyła do opracowania koncepcji przygotowania kolejnych e-materiałów do kształcenia ogólnego. Drugą z ankiet udostępniono szkołom od listopada do 31 grudnia 2020 r., w celu oszacowania stanu wyposażenia TIK posiadanego przez szkoły. Do dnia zakończenia kontroli, zebranych danych nie poddano analizie[48].

W celu określenia kryterium wsparcia finansowego samorządów, z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na zakup wyposażenia pracowni przedmiotowych, przeprowadzono w lutym 2018 r. badania ankietowe wśród dyrektorów szkół[49]. Na podstawie uzyskanych wyników[50] zdecydowano o doposażeniu pracowni przedmiotów przyrodniczych. Środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na wyposażenie pracowni przyrodniczych zaplanowano na lata 2018-2021, przyjmując kwoty dofinansowania w wysokości 15 tys. zł na pracownie geograficzne i 20 tys. zł na pracownie biologiczne, fizyczne i chemiczne. W ramach dofinansowania samorządy otrzymały w latach 2018-2020 łącznie 216,1 mln zł[51], natomiast na doposażenie pomieszczeń w czterech kolejnych kategoriach[52] – 89,2 mln zł.

Minister monitorował wydatki samorządów na zakup wyposażenia i środków dydaktycznych. Wydatki wzrosły z 1 374 mln zł w 2015 r. do poziomu 1 554 mln zł w 2019 r. Natomiast na zakup środków dydaktycznych i książek wydatki samorządów wzrosły z poziomu 547 mln zł w 2015 r. do 924 mln zł w 2019 r.

(akta kontroli, str. 1490,1506-1533,1536-1542, 3106)

8. Podmioty zewnętrzne[53], w tym: organy prowadzące szkoły, nauczyciele i związki zawodowe zgłaszały Ministrowi trudności z właściwą interpretacją przepisów znoszących tzw. *godziny karciane*[54]. Problemy dotyczyły m.in.: obowiązku prowadzenia bezpłatnych zajęć

---

47 Zgodnie z § 3 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej oraz terminów przekazywania niektórych danych do bazy danych systemu informacji oświatowej (Dz. U. poz. 1663), w SIO gromadzone są dane o wyposażeniu szkoły, w tym m.in. o rodzaju i liczbie urządzeń sportowych i rekreacyjnych; rodzaju i liczbie pomocy dydaktycznych, w tym komputerów; dostępie do Internetu (przepustowość i rodzaj łącza internetowego, możliwość korzystania z bezprzewodowego dostępu do Internetu poprzez wewnątrzszkolną sieć komputerową); korzystaniu z dziennika elektronicznego; liczbie licencji do elektronicznych platform edukacyjnych; liczbie licencji do e-podręczników.

48 Dane te mają być wykorzystane w trakcie prac nad projektowaniem działań w ramach przyszłej perspektywy finansowej na lata 2021–2027, a także mają posłużyć do przeglądu stanu wyposażenia szkół w komputery i sprzęt TIK, po ukończeniu programów wsparcia szkół uruchomionych w 2020 r.

49 Ankietę wypełniło 11 298 dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjów z 13 285, do których się zwrócono (85%).

50 Szkoły podstawowe i gimnazja wyposażone w pracownie komputerowe- 97,46% i 93,99%, językowe – 37,93% i 53,11%, fizyczne – 31,1% i 57,7%, geograficzne – 34,05% i 57,38%, chemiczne – 35,45% i 62,62%, biologiczne – 44,06% i 63,5%.

51 2018 r. – 66,4 mln zł (81%) z wnioskowanych 82,2 mln zł (1 556 jednostek samorządu terytorialnego z 1 927, 2019 r. – 72,7 mln zł (74%) z wnioskowanych 97,9 mln zł (1 321 jednostek z 1 547), 2020 r. – 77 mln zł (69%) z wnioskowanych 111,4 mln zł (1 047 jednostek z 1 344).

52 Doposażenie pomieszczeń do nauki w nowo wybudowanych budynkach szkół i placówek oświatowych oraz pomieszczeń do nauki pozyskanych w wyniku adaptacji z innych pomieszczeń szkolnych; doposażenia publicznych szkół i placówek prowadzonych (dotowanych) przez samorząd terytorialny, w zakresie pomieszczeń dla szkół rozpoczynających kształcenie w nowych zawodach; doposażenie świetlic w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne w gimnazjach publicznych prowadzonych (dotowanych) przez samorząd w latach szkolnych 2016/2017 i 2017/2018 jako samodzielne lub w zespołach; doposażenia pomieszczeń do nauki w ww. gimnazjach publicznych w meble niezbędne do przyjęcia uczniów z młodszych roczników.

53 Przykładowo: Burmistrz Miasta Augustowa w 2017 r., Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy w 2018 r., Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NZZZ Solidarność w 2018 r, Starostwo Powiatowe w Białobrzegach w 2019 r., Urząd Miasta w Tomaszowie Mazowieckim w 2020 r., Związek Nauczycielstwa Polskiego w 2020 r.

54 Przybliżony zakres i skalę problemów ujawniło m. in. badanie ankietowe przeprowadzone wśród dyrektorów szkół przez Związek Nauczycielstwa Polskiego (https://znp.edu.pl/praca-darmo-wyniki-ogolnopolskiego-badania-znp/, dostęp: 15 stycznia 2021 r.). Zgłoszenia w przedmiocie podejrzenia występowania naruszeń przepisów prawa w realizacji zajęć dodatkowych przedłożyła również KSOiW, co zostało opisane szerzej w pkt. 3.

pozalekcyjnych, uzależnieniu oceny nauczyciele, nagród czy dodatku motywacyjnego od prowadzenia tego typu zajęć, czy prowadzenia nieodpłatnie zajęć wynikających z arkusza organizacji (np. zastępstwa, zajęcia w świetlicy). W związku ze zgłaszanymi uwagami, celem uniknięcia problemów interpretacyjnych związanych z likwidacją powyższych godzin, Minister wystosował w dniu 26 maja 2016 r. list do kuratorów oświaty[55] w sprawie stosowania przepisów dotyczących organizacji opieki świetlicowej i pomocy psychologiczno-pedagogicznej, opracował w 2018 r. wspólne stanowisko PIP i MEN w sprawie czasu pracy nauczycieli w świetle przepisów art. 42 ustawy Karta Nauczyciela oraz inicjował zmiany legislacyjne[56]. Dodatkowo, na podstawie rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania[57] dla publicznych szkół, zwiększono płatne godziny do dyspozycji dyrektora, w tym za prowadzenie zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów[58]. Zgodnie z Oceną Skutków Regulacji (OSR), skutki finansowe wynikające ze zmian wprowadzonych rozporządzeniem (dodatkowa godzina) zostaną sfinansowane z dochodów jst w wysokości 57 mln zł w 2019 r. oraz ok. 1,8 mld zł w okresie 10 lat, mimo że pierwotne założenie nowelizacji zapisu art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela z 2016 r. nie przewidywało skutków finansowych likwidacji tzw. *godzin karcianych* dla sektora finansów publicznych.

Zdaniem Ministerstwa[59] wprowadzenie zmian w aktach prawnych wywierających wpływ na realizację zajęć pozalekcyjnych, dotyczących np. ramowych planów nauczania oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej, systemowo rozwiązało problem interpretacji przepisów znoszących tzw. *godziny karciane*. Wyrazem tego miało było zmniejszenie, począwszy od 1 września 2019 r. liczby zgłaszanych do Ministerstwa przypadków łamania przepisów prawa.

(akta kontroli, str. 2196-2203, 2536-2543, 2548-2557, 2571-2639, 3298-3305)

Ministerstwo dysponowało danymi zgromadzonymi w bazie SIO[60] za lata 2016-2018[61], dotyczącymi zajęć pozalekcyjnych (w formie zestawień). W 2018 r., w stosunku do 2016 r., zmniejszała się liczba kół zainteresowań prowadzonych w szkołach[62]. W latach 2019-2020 zagadnienie zajęć pozalekcyjnych nie było przedmiotem pisemnych analiz, ponieważ, jak wskazało Ministerstwo, wymagałoby to szerokich badań konkretnych szkół. Na dzień 14 grudnia 2020 r., ze względu na sytuację epidemiczną i wynikające stąd opóźnienia w przekazywaniu danych do SIO, Minister nie miał pełnych danych statystycznych dotyczących zajęć pozalekcyjnych przeprowadzonych w szkołach w roku szkolnym 2019/2020.

(akta kontroli, str. 2471-2476, 2490-2499, 2508-2517, 2530-2531, 2546-2548, 2560-2561, 2571-2572)

9. W Ministerstwie przeprowadzono analizę średnich wynagrodzeń nauczycieli[63] w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach 2017–2020. Analiza

---

55 Znak: DWST-WPZN.6021.277.2016.MJ.

56 W tym m. in.: doprecyzowanie zapisu o wyłączeniu zajęć świetlicowych oraz zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej z katalogu zadań realizowanych w ramach zajęć i czynności statutowych, wskazanie na możliwość przeznaczenia godzin do dyspozycji dyrektora na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, zwiększenie liczby płatnych godzin do dyspozycji dyrektora z dwóch do trzech godzin w klasach I-III szkoły podstawowej i w liceum ogólnokształcącym oraz z trzech do czterech godzin w klasach IV-VIII szkoły podstawowej.

57 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 639, ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania)

58 Zwiększenie liczby godzin do dyspozycji dyrektora w ramowych planach nauczania było jednym z elementów realizacji porozumienia zawartego między stroną rządową a stroną związkową z dnia 7 kwietnia 2019 r.

59 Pismo Dyrektora DWST Pana Jerzego Jakubczaka z dnia 14 stycznia 2021 r. (DWST-WPZN.0911.1.2020.MB/9).

60 Zestawienia obejmowały następujące kategorie informacji: typ szkoły, liczba kół zainteresowań, liczba uczestniczących w nich uczniów, zakres przedmiotowy koła zainteresowań.

61 Stosownie do terminów przekazywania danych do SIO.

62 Spadek z 275 173 według stanu na dzień 30 września 2016 r. do 209 972 według stanu na dzień 30 września 2018 r. Zestawienia dokumentowały dane dla wszystkich typów jednostek, które mogły wykazać zajęcia pozalekcyjne.

63 Wynagrodzenia ustawowe odnoszą się do rocznego wynagrodzenia ustawowego brutto, czyli sumy wynagrodzeń brutto wypłacanych nauczycielom w ciągu roku, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wraz z dodatkowym wynagrodzeniem, które otrzymują wszyscy nauczyciele i które stanowią stałą część rocznego wynagrodzenia podstawowego, np. dodatkowe wynagrodzenia roczne i dodatek urlopowy. Na podstawie ustawy Karta Nauczyciela, ważone liczbą etatów na koniec roku w 2017 r. – 4 452 zł, 2018 r. – 4 662 zł, 2019 r. – 5 113 zł, 2020 r. (prognoza) – 5 442 zł.

wykazała, że wynagrodzenia nauczycieli były wyższe w 2017 r. o 180 zł, w 2018 r. o 77 zł, w 2019 r. o 195 zł, a według prognoz na 2020 r. miało być wyższe o 354 zł. Analiza[64] dotycząca porównania wynagrodzenia rzeczywistego nauczycieli, w odniesieniu do pracowników pełnozatrudnionych w wieku 25-64 lata z wykształceniem wyższym pracujących poza szkołą wykazała, że: nauczyciel wychowania przedszkolnego w Polsce w roku szkolnym 2017/2018 zarabiał średnio 63% tego, co jego rówieśnik pracujący poza szkołą przy średniej OECD na poziomie 80%, nauczyciel szkoły podstawowej 75% (OECD – 85%), nauczyciel gimnazjum 76% (OECD – 89%), a nauczyciel pracujący w szkole ponadgimnazjalnej ogólnokształcącej 75% (OECD – 94%)[65]. Dysproporcja zarobków nauczycieli w stosunku do osób zatrudnionych poza systemem edukacji – przy zbliżonym wykształceniu – zwiększyła się[66], czego dowodzi analogiczne porównanie do roku 2016/2017. W roku szkolnym 2018/2019 wynagrodzenia nauczycieli w Polsce[67], pomimo rozpoczętych w tym czasie podwyżek, są jednymi z najniższych w krajach OECD[68].

Minister rozpoczął podnoszenie wynagrodzeń nauczycieli o 5,4% w kwietniu 2018 r. a następnie o 5% od 1 stycznia 2019 r. Następną podwyżkę planowano wprowadzić od 1 stycznia 2020 r., jednak w wyniku Porozumienia zawartego podczas strajku[69], została zrealizowana od 1 września 2019 r. W celu osiągnięcia zawartego w Porozumieniu 15% poziomu wzrostu wynagrodzeń – w stosunku do grudnia 2018 r., kolejne zwiększenie wyniosło 9,6%.

Od 1 września 2020 r. nauczyciele otrzymali podwyżkę o kolejne 6%[70]. Wydatki wynikające z podwyżek dla nauczycieli w szkołach prowadzonych przez jst wyniosły łącznie w latach 2018-2020 10 873 mln zł[71].

(akta kontroli, str. 464-470, 1496-1499, 3104-3105, 3108-3113, 1547-1533)

10. Ministerstwo monitorowało wydatki ponoszone przez samorządy (organy prowadzące) na wynagrodzenia wraz z pochodnymi nauczycieli. Natomiast ze względu na charakter subwencji[72] nie monitorowano stopnia pokrycia wydatków jst na wynagrodzenia dla nauczycieli z powyższych środków.

Zgodnie z art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela do 20 stycznia każdego roku, organ prowadzący szkołę, będący jst, przeprowadza analizę wydatków poniesionych w roku ubiegłym na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli według stopni awansu zawodowego. W powyższych sprawozdaniach prezentowane były wydatki poniesione na wynagrodzenia nauczycieli w przedszkolach[73], szkołach i placówkach prowadzonych przez jst. Ministerstwo wskazało, że na podstawie raportów Regionalnych Izb Obrachunkowych (RIO) monitorowano wydatki jst na wynagrodzenia dla nauczycieli, które w 2018 r. wyniosły łącznie 30 871,81 mln zł, natomiast w 2019 r. – 36 295,60 mln zł i były wyższe w stosunku do

---

64 Na podstawie raportu „Eduacation at a Glance 2020". Na podstawie raportu OECD (2020), *Eduacation at a Glance 2020*, OECD Indicators, OECD Publishing, Paryż 2019.

65 Wyniki analogicznego porównania dla dyrektorów szkół wykazały, że dyrektor pracujący w polskiej szkole podstawowej zarabiał w roku szkolnym 2017/2018 średnio 107% tego, co pracownik w podobnym wieku z wyższym wykształceniem pracujący poza szkołą (OECD – 125%), dyrektor w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej ogólnokształcącej osiągnął wynik na poziomie 110% (OECD – 134% i 143%).

66 Dla roku szkolnego 2016/2017: nauczyciel zarabiał średnio 68% tego, co osoba pracująca poza szkołą przy średniej OECD na poziomie 78%, nauczyciel szkoły podstawowej 79% (OECD – 84%), nauczyciel gimnazjum 82% (OECD – 88%), a nauczyciel pracujący w szkole ponadgimnazjalnej ogólnokształcącej 80% (OECD – 93%).

67 Wynagrodzenia ustawowe, na które – zgodnie z metodologią badania OECD – składają się: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za wysługę lat, dodatkowe wynagrodzenie roczne oraz świadczenie urlopowe.

68 Dla osób w wieku 25-64 lata ustawowe wynagrodzenia w oparciu o typowe wykształcenie w skali roku, w przeliczeniu na siłę nabywczą pieniądza, wyniosły w USD (przed przepracowaniem pierwszego roku) – 16 531 USD dla każdego typu szkoły. Średnia OECD zmienia się w zależności od typu szkoły: 31 996 USD w edukacji przedszkolnej, 33 914 USD w szkole podstawowej, 35 073 USD w gimnazjum i 36 772 w liceum.

69 Porozumienie z 7 kwietnia 2019 r.

70 Kwota bazowa wynagrodzeń na dzień 31 grudnia 2018 r. – 2 900,20 zł, na 1 stycznia 2019 r. – 3 045,21 zł, na 1 września 2019 r. – 3 337,55 zł, na 1 września 2020 r. 3 537,80 zł.

71 Skutek finansowy dla 12 miesięcy. Podwyżka od 1 kwietnia 2018 r. – 2 049 mln zł, od 1 stycznia 2019 r. – 2 019 mln zł, od 1 września 2019 r. – 4 026 mln zł, od 1 września 2020 r. – 2 780 mln zł.

72 Por. L. Lipiec-Warzecha, Ustawa o finansach publicznych. Komentarz, 2011, LEX, komentarz do art. 124.

73 W tym niesubwencjonowane – w zakresie opieki nad dziećmi do lat 5.

2018 r. o 18% (5 423,76 mln zł). Kwota części oświatowej subwencji ogólnej w kolejnych latach objętych kontrolą wyniosła: w 2018 r. – 43,1 mld zł, w 2019 r. – 46,9 mld zł (wzrost w porównaniu do 2018 r. o 9% – 3,8 mld zł) i w 2020 r. – 50,2 mld zł (wzrost porównaniu do 2019 r. o 7% – 3,3 mld zł).

Wydatki samorządów na zadania oświatowe[74] w latach 2018-2020 wzrastały i wyniosły 68 729,97 mln zł w 2018 r., 73 548,82 mln zł w 2019 r. (wzrost rok do roku o 7%), oraz 81 000,04 mln zł w 2020 r.[75] (wzrost rok do roku o 10%).

Minister planując zmiany legislacyjne dotyczące wynagrodzeń nauczycieli[76], określał ich wysokość i czas wprowadzania m.in. w oparciu o ustalenia określne w Porozumieniu zawartym w trakcie akcji protestacyjnej nauczycieli i możliwości budżetu państwa.

(akta kontroli, str. 457-458,1501-1505)

11. Ministerstwo pozyskiwało za pośrednictwem kuratorów oświaty dane o organizacji pracy nauczycieli w trakcie zdalnego nauczania oraz podejmowano działania wspierające dyrektorów szkół w realizacji zadań. Nie monitorowało natomiast potrzeb nauczycieli dotyczących doskonalenia zawodowego. W związku z wystąpieniem na terenie Polski COVID-19 i czasowym ograniczeniem funkcjonowania jednostek systemu oświaty, Minister działając na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, wydał od marca 2020 r. do grudnia 2020 r. rozporządzenia[77] regulujące funkcjonowanie szkół i placówek, stwarzając ramy prawne do kształcenia, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Przy tworzeniu systemu pracy nauczycieli, w okresie epidemii Ministerstwo korzystało m.in. z doświadczenia państw europejskich, porównując stosowane rozwiązania oraz możliwość ich wdrożenia w Polsce[78].

(akta kontroli, str. 8-62, 1145-1149, 1175-1191)

Powołany[79] przez Ministra Zespół ds. wdrażania kształcenia na odległość w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 przygotował projekty aktów prawnych regulujących funkcjonowanie jednostek systemu oświaty w okresie czasowego ograniczenia ich funkcjonowania, opracował materiały informacyjne dla dyrektorów szkół, nauczycieli i rodziców, pracował nad rozwijaniem funkcjonalności Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej[80] i poszerzaniem bazy materiałów edukacyjnych dostępnych na platformie epodreczniki.pl.

(akta kontroli, str. 8-62, 168-336, 443-455)

---

74 Wydatki jednostek samorządu terytorialnego wg raportów RIO w dziale 801 (Oświata i wychowanie) oraz 854 (Edukacyjna opieka wychowawcza) z wyłączeniem paragrafów 254 – dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty oraz 259 – dotacja podmiotowa z budżetu dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jst lub przez osobę fizyczną.

75 Plan roczny zgodnie z wykonaniem budżetów jst na podstawie sprawozdań budżetowych Ministerstwa Finansów Rb-28 S za trzeci kwartał 2020 r.

76 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej zmieniające w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy z 26 marca 2018 r., (poz.638), z 8 lutego 2019 r., (poz. 249) z 14 sierpnia 2019 r. (poz. 1587), z 12 grudnia 2019 r. (poz. 2441), z 27 sierpnia 2020 r., (poz. 1491).

77 M.in.: rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 493, ze zm.), rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 1389, ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 410, ze zm., rozporządzenie wygasło z dniem 31 sierpnia 2020 r.).

78 Przykładowo: opracowania Banku Światowego i OECD na temat wyzwań związanych z wprowadzeniem na masową skalę edukacji zdalnej, wytyczne Międzynarodowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczące funkcjonowania szkół w kontekście COVID-19, dokument roboczy Komisji Europejskiej pt. *Mieszany system nauki – wytyczne na początku roku szkolnego 2020/21*.

79 Zarządzenie nr 13 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2020 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw wdrażania kształcenia na odległość w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. Urz. Ministra Edukacji Narodowej, poz. 13).

80 Dalej: ZPE.

Na zlecenie Ministra, Ośrodek Rozwoju Edukacji, przygotował materiały szkoleniowe dla nauczycieli dotyczące wprowadzanych w roku szkolnym 2020/2021 zmian wymagań egzaminacyjnych do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego oraz przeprowadzał szkolenia e-learningowe dla kadry publicznych placówek doskonalenia nauczycieli dotyczące tych zmian. Ośrodek od 14-17 grudnia 2020 r. przeprowadził cztery szkolenia związane ze zmianami w wymaganiach na egzaminie ósmoklasisty (uczestniczyło w nich 411 osób) oraz 11 szkoleń związanych ze zmianami w wymaganiach na egzaminie maturalnym (przeszkolono 902 uczestników).

(akta kontroli, str. 402-432, 675-692, 1097-1099, 1145-1148)

12. Minister podjął działania wspierające dyrektorów szkół i nauczycieli w realizacji zadań w czasie zdalnego nauczania poprzez doposażenie w sprzęt odpowiedni do potrzeb, jednak nie miał informacji o stopniu ich zaspokojenia. W piśmie[81] z dnia 14 grudnia 2020 r. Ministerstwo wskazało, że dyrektor jednostki oświatowej może polecić nauczycielom wykonywanie pracy poza miejscem jej stałego wykonywania lub zapewnić mu odpowiednio przygotowane stanowisko pracy na terenie szkoły.

(akta kontroli, str. 8-62, 675-692, 1202-1236, 1153-1156)

Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19[82], wprowadzono możliwość jednorazowego (w kwocie do 500 zł) dofinansowania zakupu sprzętu lub oprogramowania przydatnego w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach publicznych i niepublicznych[83]. Kwota określona w rozporządzeniu wynikała z wysokości środków wyasygnowanych na ten cel z budżetu państwa w relacji do zakładanej liczby nauczycieli uprawnionych do tego świadczenia. W przypadku szkół prowadzonych przez organy administracji rządowej oraz niepubliczne szkoły artystyczne środki miały zostać uwzględnione w budżetach właściwych ministrów. Podziału środków dokonano uwzględniając 539,5 tys. nauczycieli zatrudnionych w szkołach lub placówkach prowadzonych przez jst lub, dla których jst jest organem rejestrującym oraz 13,1 tys. szkołach prowadzonych przez właściwych ministrów oraz niepublicznych szkołach artystycznych (według stanu na 22 listopada 2020 r.).

(akta kontroli, str. 34-38, 820-821, 880-884)

Minister Edukacji Narodowej, we współpracy[84] z Ministerstwem Cyfryzacji uruchomił projekty finansowane z budżetu Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa[85] na lata 2014-2020. W ramach programu „Zdalna szkoła" zakupiono laptopy, tablety oraz dostęp do Internetu na kwotę 187 mln zł, wspierając 2,8 tys. samorządów, natomiast w projekcie „Zdalna Szkoła+" sprzęt na kwotę 180 mln zł, wspierając 2,5 tys. samorządów[86].

W dniu 19 lipca 2017 r., Rada Ministrów podjęła uchwałę Nr 108/2017 w sprawie ustanowienia rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w dziedzinie TIK na lata 2017-2019 pn. „Aktywna tablica"[87], dzięki któremu łącznie 12 012 szkół otrzymało 39,7 tys. różnego rodzaju pomocy dydaktycznych[88]. Ministerstwo przygotowało i wdrożyło program, a następnie koordynowało działania w skali kraju, przekazując środki

---

81 Znak DKO-WKiDN.6110.2.2020.JW – Dyrektor Departamentu Kształcenia Ogólnego, Pani Katarzyna Koszewska.

82 Dz. U. poz. 2047.

83 Na podstawie dowodu zakupu dokonanego w okresie od 1 września do 7 grudnia 2020 r.

84 Współpraca MEN polegała na ustalaniu grup docelowych objętych projektami „Zdalna szkoła" i „Zdalna szkoła+" oraz wysokości dofinansowania dla jednostek samorządu terytorialnego.

85 Dalej: POPC

86 W związku z tym, że powyższe programy nie były nadzorowane przez Ministra, Ministerstwo nie dysponowało szczegółowymi danymi w zakresie poziomu realizacji programu. MEiN przygotowywało koncepcji projektu „Lekcja: Enter", ramowego programu i planu szkoleń oraz sprawowało nadzór merytoryczny nad realizacją projektu.

87 Zakładany koszt realizacji programu w wysokości 279,3 tys. zł zrealizowany został w 75%. Uruchomiona przez Ministra Finansów kwota 166,1 tys. zł, na zakup pomocy dydaktycznych na podstawie wniosków wojewodów i ministrów, wykorzystana została w wysokości 97,3%, tj. 161,6 tys. zł.

88 Zgodnie ze Sprawozdaniem z realizacji Programu na lata 2017-2019, o udział zawnioskowało łącznie 13 897 szkół, z czego 0,41% zrezygnowało z przyznanego wsparcia. Głównymi przyczynami był brak dostępu do Internetu o wymaganej przepustowości oraz strajk nauczycieli, który uniemożliwił terminowe złożenie wniosku (w 2019 r.).

finansowe wojewodom. Sprawozdania i ewaluacja[89] powyższego programu posłużyła do opracowania kolejnej jego edycji[90], w której rozszerzono katalog i silniej powiązano otrzymanie dotacji z warunkiem podnoszenia kompetencji metodycznych nauczycieli w wykorzystywaniu TIK. Wsparcie finansowe z nowej edycji uwzględnia szkoły nieobjęte poprzednio wsparciem i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze. Po przeprowadzonej kwalifikacji wniosków przez wojewodów kwota z budżetu państwa przeznaczona na wsparcie organów prowadzących szkoły wyniosła w 2020 r. ponad 34,9 mln zł.

(akta kontroli, str. 5-62, 36-38, 675-692, 1088-1096, 1202-1236, 1238-1254)

13. Ministerstwo rozpowszechniało wiedzę nt. dostępnych materiałów cyfrowych, m.in. poprzez Zintegrowaną Platformę Edukacyjną. Publikowane na niej e-materiały nie podlegały procedurze dopuszczenia do użytku szkolnego określonej rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 października 2019 r. w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników[91]. Podlegały jednak standardom merytoryczno-dydaktycznym, funkcjonalnym, dostępności i techniczno-graficznym[92]. Zdaniem Ministerstwa[93], wszystkie nowe e-materiały do kształcenia ogólnego były zgodne z obowiązującą podstawą programową. Opracowywane były przez zespoły ekspertów, beneficjentów konkursowych[94] w ramach projektów POWER, podlegając ocenie recenzentów z projektów pozakonkursowych ORE. Pierwsze e-materiały opracowano w projekcie POKL[95] 2012-2015 i dopuszczono do użytku szkolnego w 2015 r.[96], z kolei pierwsza partia nowych e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego opublikowana została na ZPE w lutym 2019 r., kolejne partie we wrześniu i grudniu 2019 r. oraz marcu 2020 r. E-materiały dydaktyczne do 10 przedmiotów dla szkół ponadpodstawowych opublikowano w lipcu 2019 r., natomiast od marca 2020 r. następuje sukcesywna i systematyczna ich publikacja. Powyższe zasoby edukacyjne nie mają formy podręczników, lecz postać e-materiałów odpowiadających poszczególnym treściom podstawy programowej. ZPE oferuje, ok. 10 tys. interaktywnych e-materiałów edukacyjnych do kształcenia ogólnego oraz zawodowego. Poza e-materiałami służącymi realizacji poszczególnych treści wynikających z obowiązujących podstaw programowych, na platformie dostępne są również przykładowe programy nauczania do podstawy programowej kształcenia ogólnego[97] oraz scenariusze zajęć z zakresu kształcenia ogólnego. Zaplanowano także projekty konkursowe[98] na opracowanie kolejnych treści e-materiałów.

---

89 Badanie ewaluacyjne końcowe pn. „Ocena efektów działań realizowanych przez szkoły w ramach Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019 „Aktywna tablica" przeprowadzone w 2019 r. przez Instytut Badań Edukacyjnych.

90 Edycję programu na lata 2020-2024 uruchomiono uchwałą Rady Ministrów z dnia 23 października 2020 r.

91 Dz. U. poz. 2013.

92 https://efs.men.gov.pl/nabory/e-materialy2/.

93 M.in. za pismem z dnia 14 grudnia 2020 r., znak DKO-WKiDN.6110.2.2020.JW oraz DPPI-WIT.4063.2.2021.JJ z dnia 26 stycznia 2021 r., podpisanymi przez Dyrektor Departamentu Kształcenia Ogólnego, Panią Katarzynę Koszewską.

94 Beneficjent konkursowy jest zobowiązany zagwarantować, że e-materiały dydaktyczne będą zgodne z przepisami prawa oświatowego na dzień zakończenia realizacji projektu.

95 Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

96 Treści stworzone w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki ORE w ramach projektu pn. „Tworzenie e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego – etap II" zinwentaryzował i dostosował do obecnie obowiązującej podstawy programowej.

97 Zgodności z podstawą programową kształcenia ogólnego z 2017 r. i 2018 r., tj. rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017 poz. 356) i rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. 2018 poz. 467).

98 Łącznie 10 125 e-materiałów dydaktycznych do 10 przedmiotów kształcenia ogólnego (dla 4-letniego liceum i 5 letniego technikum, poziom podstawowy i rozszerzony) oraz 1 047 nowych e-materiałów dydaktycznych do 16 przedmiotów kształcenia ogólnego oraz edukacji wczesnoszkolnej oraz aktualizacja 3 115 istniejących e-materiałów dydaktycznych, w poszczególnych obszarach przedmiotowych. Ponadto w ramach III etapu projektów konkursowych zaplanowano opracowanie i udostępnienie łącznie 3 474 e-materiałów dydaktycznych do nauki języków obcych.

Minister nie gromadzi danych dotyczących korzystania przez zalogowanych nauczycieli z e-materiałów. Dysponuje jedynie danymi dotyczącymi liczby odsłon strony epodreczniki.pl[99].

(akta kontroli, str. 8-62, 886-892, 1088-1096, 1100-1144)

14. W dniu 30 listopada 2012 r., Minister Edukacji i Nauki zawarł z Telewizją Polską S.A. „Porozumienie"[100] na tworzenie i rozpowszechnianie audycji oświatowych odpowiadających wymogom wynikającym z podstaw programowych obowiązujących w szkołach i placówkach oświatowych, skierowanych do dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów szkoły podstawowej. W związku z czasowym ograniczeniem funkcjonowania szkół i placówek zawarto w 2020 r . sześć Aneksów[101] do Porozumienia oraz podpisano umowę dotacyjną[102] na stworzenie 12 audycji dla uczniów klas I-VIII oraz szkół ponadpodstawowych[103], tj. po jednej audycji dla każdej z klas. W Aneksach określono m.in., że odbiór i zatwierdzanie przez pracowników Ministerstwa przydatności audycji oświatowych odbywać się będzie dzień przed ich emisją. MEN zapewniło sobie możliwość kontroli zgodności audycji oświatowych ze scenariuszami wyłącznie, co do ich zgodności z podstawą programową.

Do umowy dotacyjnej zawarto Aneks, w którym termin przekazania sprawozdania rzeczowo-finansowego przez TVP S.A. przedłużono z 5 na 17 lipca 2020 r. Sprawozdanie wpłynęło siedem dni po terminie, tj. 24 lipca. Do końca 2020 r. sprawozdanie z realizacji umowy było weryfikowane[104]. Również po terminie wynikającym z umowy (osiem dni), ustalonym na 25 czerwca 2020 r., przekazano nośnik z nagranymi audycjami oświatowym. W obydwu przypadkach Ministerstwo zwróciło się do TVP S.A. o przekazanie wyjaśnień, co do powodów opóźnienia. W odpowiedzi TVP S.A. wskazało, ze zwłoka spowodowana była rozmiarem i złożonością projektu, jak również utrudnieniami wynikającymi z pandemii COVID-19. Środki dotacji w kwocie 10 tys. zł MEN przekazał TVP S.A. 22 maja 2020 r., natomiast niewykorzystaną część dotacji w wysokości 3,7 tys. zł TVP S.A. zwróciła 19 czerwca 2020 r.

Współpraca Ministerstwa z TVP S.A. polegała na przygotowaniu przez MEN „planów nauczania (…), według których TVP emitowała lekcje dla uczniów" oraz we współpracy z kuratorami oświaty, propozycji tematów lekcji zgodnie z którymi TVP wyprodukowała 12 audycji oświatowych.

(akta kontroli, str. 368-372, 520-523, 1060-1068, 1088-1096, 1170-1171, 1256-1259)

Dyrektor Departamentu Informacji i Promocji, pan Piotr Gajewski[105] wyjaśnił m.in., że za realizację oraz zatrudnienie wykonawców projektu „Szkoła z TVP" odpowiadała w pełni Telewizja. Na pierwszym etapie projektu, nauczycieli do prowadzenia audycji proponowali kuratorzy oświaty we współpracy z doradcami metodycznym [na powyższe nie przedstawiono żadnych dokumentów]. Na dalszym etapie, TVP pozyskiwała nauczycieli również we własnym zakresie. Wynagrodzenie nauczycieli prowadzących lekcje w projekcie „Szkoła z TVP" finansowane były przez TVP S.A. MEN nie monitorował rzeczywistego wykorzystania emitowanych przez TVP S.A. lekcji przez nauczycieli. Zdaniem MEN tematyka zajęć odpowiadała faktycznym potrzebom uczniów. Dyrektor DIP dodał, że wszystkie ustalenia w kwestii współpracy pomiędzy MEN a TVP S.A. miały charakter roboczy i odbywały się głównie telefonicznie lub za pośrednictwem wideokonferencji.

(akta kontroli, str. 1161-1173)

Do Ministerstwa wpłynęło 21 skarg, w tym siedem interpelacji poselskich oraz dwa zapytania poselskie[106] odnoszące się do projektu „Szkoła z TVP". Autorzy wskazywali m.in. na: brak profesjonalizmu osoby prowadzącej zajęcia, błędy merytoryczne i dydaktyczne.

---

99 W roku szkolnym 2018/2019 zanotowano 5 905,3 tys. odsłon, w tym 4 684,9 tys. tzw. unikalnych odsłon. W roku 2019/2020 liczba odsłon wzrosła do 121 934 tys., w tym 86 744 tys. unikalnych odsłon. Od początku roku szkolnego 2020/2021 liczba odsłon wyniosła 28 443,6 tys., w tym 21 925,6 tys. unikalnych odsłon.

100 Zwane dalej Porozumieniem.

101 Aneks nr 1 z dnia 27 marca 2020 r. ; aneks nr 2 zawarty dnia 31 marca 2020 r., aneks nr 3 zawarty 10 kwietnia 2020 r. aneks nr 4 z dnia 10 kwietnia 2020 r.; aneks nr 5 zawarty dnia 4 maja 2020 r. oraz aneks nr 6 z dnia 1 czerwca 2020 r.

102 Z dnia 22 maja 2020 r., nr MEN/2020/DIP/600, dalej: Umowa.

103 Klas I, II, III trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego oraz klasy I czteroletniego LO.

104 Pismo DIP-WP.0911.11.2020.KŁ.

105 Odpowiedź za pismem DIPWP.0911.11.2020.KŁ. Dalej: DIP.

106 Interpelacja nr 3419, 4016, 4020, 4025, 4042, 4090, 4129; zapytanie poselskie nr 628, 642.

W odpowiedziach na pisma pracownicy Ministerstwa nie odnosili się do stawianych zarzutów, podając ogólne informacje dotyczące założeń programu, godzin i pasm transmisji.

(akta kontroli, str. 1260-1378)

15. Minister, w porozumieniu z Głównym Inspektorem Sanitarnym i Ministrem Zdrowia, podejmował od 1 września 2020 r. działania w celu usprawnienia organizacji pracy szkół i nauczycieli uwzględniające aktualną sytuację epidemiczną.

W wyniku analizy, m.in. unijnych opracowań[107], Ministerstwo przygotowało wytyczne i zalecenia dla publicznych i niepublicznych szkół i przedszkoli oraz organizatorów półkolonii w szkołach podstawowych. Wytyczne i zalecenia publikowane na stronie Ministerstwa, aktualizowane były zgodnie ze zmianami przepisów prawa. W celu usprawnienia wymiany informacji i opinii, Minister w dniu 23 października 2020 r., powołał Radę Konsultacyjną do spraw Bezpieczeństwa w Edukacji[108]. Zadania Rady koncentrowały się przede wszystkim na zagadnieniach bezpieczeństwa sanitarno-higienicznego w jednostkach systemu oświaty w czasie stanu zagrożenia epidemicznego.

Na każdym etapie wprowadzania nowych rozwiązań organizacyjnych, szkoły i placówki równolegle otrzymywały wytyczne i zalecenia sporządzane w oparciu o sytuację epidemiczną panującą w kraju[109]. Z myślą o roku szkolnym 2020/2021, Minister – poprzez zmianę aktów wykonawczych dotyczących m.in. czasowego ograniczenia funkcjonowania szkół, szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania szkół, czy w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i higieny w szkołach – przygotował szkoły i placówki do odpowiednich działań w sytuacji zagrożenia epidemicznego, co pozwalało na odpowiednią organizację zajęć w szkole szczególnie, jeśli sytuacja epidemiologiczna zagrażała zdrowiu uczniów lub nauczycieli.

(akta kontroli, str. 8-62, 402-452, 1145-1152, 3157-3163)

W związku z planowanymi zmianami wymagań egzaminacyjnych na rok szkolny 2020/2021, przygotowane przez zespoły ekspertów propozycje wymagań przekazano do konsultacji publicznych 20 listopada 2020 r. Minister ogłosił końcową wersję wymagań[110] i podjął decyzję, że w 2021 r. część ustna egzaminu maturalnego z języka polskiego, języka mniejszości narodowej i języka obcego nowożytnego nie będzie obowiązkowa. Natomiast będą mogli przystąpić do niej absolwenci, którym wynik części ustnej egzaminu z danego przedmiotu jest niezbędny w postępowaniu rekrutacyjnym na uczelnię zagraniczną.

(akta kontroli, str. 402-451, 1088-1096)

16. Ministerstwo poinformowało[111], że popularyzowało wiedzę i dobre praktyki związane z organizacją i czasem pracy nauczycieli m.in. poprzez organizowanie narad z kuratorami oświaty, podczas których omawiano zagadnienia dotyczące organizacji pracy nauczycieli, w tym prowadzenia kształcenia na odległość z wykorzystaniem ZPE, sposobu prowadzenia wychowania fizycznego czy organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej podczas zdalnego nauczania. Ministerstwo nie zlecało Instytutowi Badań Edukacyjnych badań dotyczących organizacji pracy nauczycieli. Na zgłaszane m.in. przez kuratorów oświaty, problemy/bariery występujące w zdalnym nauczaniu, Ministerstwo reagowało na bieżąco, wprowadzając kolejne regulacje prawne umożliwiające szkołom i placówkom prowadzenie

---

107 Konkluzje Rady Unii Europejskiej w sprawie przeciwdziałania kryzysowi wywołanemu przez COVID-19 w kształceniu i szkoleniu przyjęte w procedurze pisemnej 16 czerwca 2020 r.; materiały Banku Światowego; Ramowy przewodnik OECD dotyczący reakcji w 2020 r. na wyzwania edukacyjne związane z COVID-19.

108 Zarządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 października 2020 r. w sprawie powołania Rady Konsultacyjnej do spraw Bezpieczeństwa w Edukacji (Dz. Urz. Ministra Edukacji i Nauki, poz. 1).

109 Ministerstwo przygotowało poradniki, które zmieszczone zostały m.in. na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej w osobnej zakładce pn. Kształcenia na odległość: Informator dla nauczycieli i dyrektorów szkół, Kształcenie na odległość – poradnik dla szkół, Poradnik – dobre praktyki w zakresie kształcenia na odległość oraz Kształcenie na odległość w klasach I – III szkoły podstawowej. Wszystkie poradniki i wskazówki dla nauczycieli opublikowano na stronie https://www.gov.pl/web/zdalnelekcje/poradnik-dla-nauczycieli.

110 Załączniki nr 1 i 2 do rozporządzenia z 16 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

111 Pismo DKW-WKiDn.6110.3.2020.JW

procesu kształcenia oraz wykonywanie obowiązkowych zadań. W marcu i kwietniu 2020 r., kuratorzy przekazali MEN informacje dotyczące realizacji kształcenia na odległość, zgłaszając bariery i zdiagnozowane problemy dotyczące w szczególności: dostępności uczniów do sprzętu, nieposiadania lub ograniczonego dostępu do Internetu, potrzeby wsparcia uczniów klas VIII oraz klas maturalnych. Ministerstwo informowało o swoich działaniach na stronie internetowej[112], w mediach społecznościowych oraz w mailach kierowanych do kuratorów oświaty i dyrektorów szkół. Ministerstwo upowszechniało materiały i narzędzia tworzone w projektach Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) oraz informacje o formach doskonalenie organizowanych i prowadzonych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji.

(akta kontroli, str. 8-336, 675-741, 1088-1096, 1100-1144, 3157-3463)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W związku z likwidacją od 1 września 2016 r. tzw. *godzin karcianych*[113] wystąpiły trudności w organizacji i finansowaniu zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów. Reagując na wpływające skargi i pisma dotyczące problemów interpretacyjnych w związku ze zmianą art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela, Ministerstwo podjęło działania w ramach których m.in.: przyjęto w 2018 r. wspólne stanowisko z Państwową Inspekcją Pracy oraz wydano w dniu 3 kwietnia 2019 r. rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania. W rozporządzeniu Minister określił tygodniowy wymiar godzin na etap edukacyjny, pozostających do dyspozycji dyrektora, przeznaczonych m.in. na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności na zajęcia związane z kształtowaniem aktywności i kreatywności uczniów (w szkole podstawowej trzy godziny w klasach I-III i cztery w klasach IV-VIII, natomiast w szkołach ponadpodstawowych trzy godziny w liceum i cztery w technikum).

Według bazy danych Systemu Informacji Oświatowej w latach 2016-2018 obniżyła się liczba realizowanych zajęć (kół zainteresowań) z 275 173 w 2016 r. do 209 972 w 2018 r. (o 65 tys.). Ministerstwo w kolejnych latach nie dysponowało całościowymi danymi dotyczącymi powyższych zajęć. Jak wyjaśnił Dyrektor DWST, pan Jerzy Jakubczuk spowodowane to było z opóźnieniami w przekazywaniu przez dyrektorów danych do SIO wynikającymi z sytuacji epidemiologicznej w kraju.

Dyrektor DWST, pan Jerzy Jakubczuk wyjaśnił również, że Minister analizował potencjalne ryzyka związane z organizacją zajęć rozwijających zainteresowania uczniów po likwidacji tzw. *godzin karcianych,* a w jej następstwie zidentyfikował ryzyko ograniczenia liczby zajęć pozalekcyjnych w szkołach. Jego zdaniem w 2018 r. liczba zajęć odpowiadała realnym potrzebom. Natomiast spadkowi liczby zajęć miało przeciwdziałać wydanie w 2019 r. rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania. Dodał, że systemowe rozwiązanie problemów dotyczących interpretacji przepisów znoszących tzw. *godziny karciane* nastąpiło z dniem 1 września 2019 r. Wskazał, że sporządzanie raportów dotyczących organizacji zajęć pozalekcyjnych wymagałoby szerokich badań konkretnych szkół, uwzględniających ich położenie, poziom nauczania, środowisko lokalne, uzdolnienia i zainteresowania uczniów. Tymczasem potrzeby i zainteresowania uczniów ewoluują.

Zdaniem NIK zbadanie prawidłowości i efektów organizacji zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów jest istotne ze względu na ich prowadzenie w większości szkół oraz wpływ zajęć na doskonalenie szczególnych umiejętności uczniów niezbędnych na kolejnych etapach edukacji. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że Minister nie wykorzystał dostępnych instrumentów, aby zweryfikować skutki zmian wprowadzonych do 1 września 2019 r. m.in. nie ustalił na podstawie art. 60 ust. 3 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe, w ramach wyznaczanych corocznie kierunków realizacji polityki

---

112 https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wiadomosci?page=37&size=10.

113 Godziny pracy nauczycieli na rzecz uczniów realizowane w ramach obowiązującego nauczyciela czasu pracy wprowadzone do ustawy Karta Nauczyciela od 1 września 2009 r. Godziny te nie były wliczane do pensum dydaktycznego i pozostawały do dyspozycji dyrektora szkoły na zajęcia oraz czynności wynikające z zadań statutowych szkoły (w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów). W szkołach podstawowych i gimnazjach dwie godziny tygodniowo na nauczyciela, a w szkołach ponadgimnazjalnych jedna godzina.

oświatowej państwa, zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego dla kuratorów oświaty, w postaci monitorowania i kontroli przestrzegania przepisów prawa oraz nie żądał od kuratorów oświaty odpowiednich informacji, ani nie skorzystał z możliwości zlecenia wykonania badań np. przez wyspecjalizowaną jednostkę nadzorowaną – Instytut Badań Edukacyjnych.

(akta kontroli, str. 2196-2203, 2471-2476, 2490-2499, 2508-2517, 2530-2531, 2536-2543, 2546-2551, 2560-2561, 2571-2639)

2. Za nierzetelne należy uznać niedokonanie przez Ministra odbioru redakcyjnego 12 audycji oświatowych wyprodukowanych przez TVP S.A. w ramach projektu „Szkoła z TVP" przed ich wyemitowaniem oraz niezatwierdzenie przydatności audycji do emisji w ustalonych terminach, do czego był zobowiązany postanowieniami § 1 pkt. 3 Aneksu nr 1 z dnia 27 marca 2020 r. do Porozumienia. Nieskorzystanie przez Ministra z możliwości sprawdzenia wartości dydaktycznej i merytorycznej zajęć edukacyjnych wyprodukowanych przez TVP S.A. przed ich wyemitowaniem, mogło m.in. stworzyć ryzyko, że zaprezentowane zostaną treści niezgodne z podstawą programową. Weryfikacja treści audycji, co do zgodności z podstawą programową, odbyła się dopiero po wyemitowaniu całego cyklu i przekazaniu Ministerstwu nośnika w dniu 3 lipca 2020 r.

Do Ministerstwa wpłynęło 21 skarg, w tym siedem interpelacji poselskich oraz dwa zapytania poselskie[114] dotyczące wartości zajęć edukacyjnych zaprezentowanych w ramach projektu „Szkoła z TVP". Wskazywano w szczególności na nieprzygotowanie medialne nauczycieli do prowadzenia zajęć oraz na popełnione błędy merytoryczne i dydaktyczne. W odpowiedziach na powyższe pisma Ministerstwo w ogóle nie odnosiło się do treści zarzutów merytorycznych przedstawianych przez ich autorów, podając jedynie ogólne informacje dotyczące założeń programu czy godzin i pasm transmisji. W ocenie NIK negatywne opinie wynikały przede wszystkim z niewprowadzenia przez Ministra do Porozumienia zawartego z TVP S.A. w 2012 r. oraz Aneksów i umowy dotacyjnej z 2020 r. postanowień zapewniających możliwość bieżącego sprawowania nadzoru merytorycznego nad treścią przygotowywanych przez TVP S.A. audycji oraz wpływu na dobór kadry nauczycielskiej prowadzącej lekcje.

(akta kontroli, str. 1260-1378)

Dyrektor Departamentu Informacji i Promocji, pan Piotr Gajewski wyjaśnił, że Ministerstwo nie posiada dokumentów potwierdzających odebranie i akceptację treści audycji oświatowych przed ich emisją. W opinii Dyrektora powyższe działanie nie znajduje uzasadnienia, ponieważ zgodnie z art. 12 ustawy Karta Nauczyciela nauczyciel w realizacji programu nauczania ma prawo do swobody stosowania takich metod nauczania i wychowania, jakie uważa za najwłaściwsze spośród uznanych przez współczesne nauki pedagogiczne oraz do wyboru spośród zatwierdzonych do użytku szkolnego podręczników i innych pomocy naukowych. Dodał, że projekt związany z produkcją przez TVP SA audycji oświatowych był przedsięwzięciem ważnym i oczekiwanym przez „miliony Polaków".

(akta kontroli, str. 544, 567-575, 589,1161-1173)

Najwyższa Izba Kontroli podziela pogląd, że produkcja audycji oświatowych we współpracy z TVP S.A. jest działaniem istotnie wspomagającym pracę dydaktyczną nauczycieli, w szczególności w dobie pandemii. Bezdyskusyjne jest również prawo nauczycieli do doboru podręczników i metod nauczania. Jednak Minister, realizując projekt na który wydatkowano[115] z publicznych środków 259,9 tys. zł, w ogóle nie skorzystał z przysługujących uprawnień do weryfikacji treści audycji oraz nie spowodował ujęcia odpowiednich regulacji w Aneksach do Porozumienia i w umowie dotacyjnej umożliwiających sprawowanie systematycznego nadzoru merytorycznego nad ich treścią i doborem kompetentnej kadry nauczycielskiej. W ten sposób, w ocenie NIK, Minister nie zapewnił, aby zajęcia edukacyjne sygnowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej zostały przygotowane przez TVP SA w pełni profesjonalnie, zarówno w odniesieniu do wartości dydaktycznej, jak i wizerunkowej na co wskazuje treść skarg, interpelacji i zapytań poselskich.

---

114 Interpelacja nr 3419, 4016, 4020, 4025, 4042, 4090, 4129; zapytanie poselskie nr 628, 642.

115 Zgodnie ze Sprawozdaniem rzeczowo-finansowym z realizacji umowy dotacyjnej uzyskanym z MEN na dofinansowanie audycji oświatowych w 2020 r. z dnia 27 lipca 2020 r.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o zapewnienie skutecznego nadzoru merytorycznego nad realizacją projektów oświatowych przygotowanych we współpracy z TVP S.A.

Ponadto Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na potrzebę dokonania całościowej analizy prawidłowości i efektów organizacji zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 25 marca 2021 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Małgorzata Motylow

/ – /

.....

podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:
Piotr Prokopczyk, dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

.....

podpis